Webbinarium för sponsorer av politisk reklam

Artur von Bonsdorff, ledande sakkunnig
Statens revisionsverk
Webbinarium 29.10.2026

Webbinariets teman

- Vad innebär förordningen?
- När är ett budskap politisk reklam?
- Vilka skyldigheter har sponsorer av politisk reklam?
- Hur övervakas efterlevnaden av förordningen?
- Var kan man få svar på frågor?



EU:s förordning om politisk reklam

Förordning & nationell lagstiftning

Förordningen om politisk reklam (TTPA-förordningen)

Skyldigheter inom politisk reklam

Lag om tillsyn över förordningen (1074/2025)

Behöriga myndigheter, befogenheter och sanktioner

Kommissionens genomförandeförordningar

Närmare regler om format, mallar och tekniska lösningar

Anvisiningar/riktlinjer från kommissionen och behöriga myndigheter

Stöd för tillämpningen av förordningen

Syftet med förordningen om politisk reklam

Ökad transparens

Allmänheten ska kunna känna igen politisk reklam och förstå för vems räkning den publiceras

Gemensamma regler

Enhetliga regler för tillhandahållande av politiska reklamtjänster inom EU

Skydda de grundläggande rättigheterna

Särskilt skydd för rätten till privatliv och personuppgifter vid politisk reklam online

Skydd av fria val och demokrati

Politisk reklam är fortfarande tillåtet!

Vad är politisk reklam?

Att utarbeta, placera, marknadsföra, publicera, visa eller sprida ett budskap i vilket medium som helst

Mot ersättning, genom intern verksamhet eller som en del av en politisk reklamkampanj

A. Ett budskap från en politisk aktör

Ett budskap från, för eller på uppdrag av en politisk aktör

- Dock inte ett rent privat eller rent kommersiellt budskap

B. Ett budskap från en icke-politisk aktör som syftar till att påverka

Ett budskap som kan och är utformat för att påverka ett ett val- eller folkomröstningsresultat, röstningsbeteende eller en lagstiftnings- eller regleringsprocess

Undantag:

- Officiell valinformation och annan officiell information från myndigheter
- Politiska åsikter och annat innehåll under redaktionellt ansvar
- Politiska åsikter som privatpersoner uttrycker

När handlar det om att tillhandahålla en politisk reklamtjänst?

Politisk reklamtjänst

Extern tjänstetillhandahållare

Politiska reklamtjänster: utarbetning, placering, marknadsföring, publicering, visning, spridning av ett politiskt reklammeddelande

Tjänsten är ekonomisk verksamhet som normalt utförs mot ersättning

Inte en politisk reklamtjänst

Rena sidotjänster

Ingen direkt inverkan på reklamens innehåll, presentation eller genomförande, t.ex. post- och trycktjänster

Intern verksamhet

Politisk reklam som utförs *självständigt* utan externa tjänstetillhandahållare

Centrala skyldigheter och roller i servicekedjan

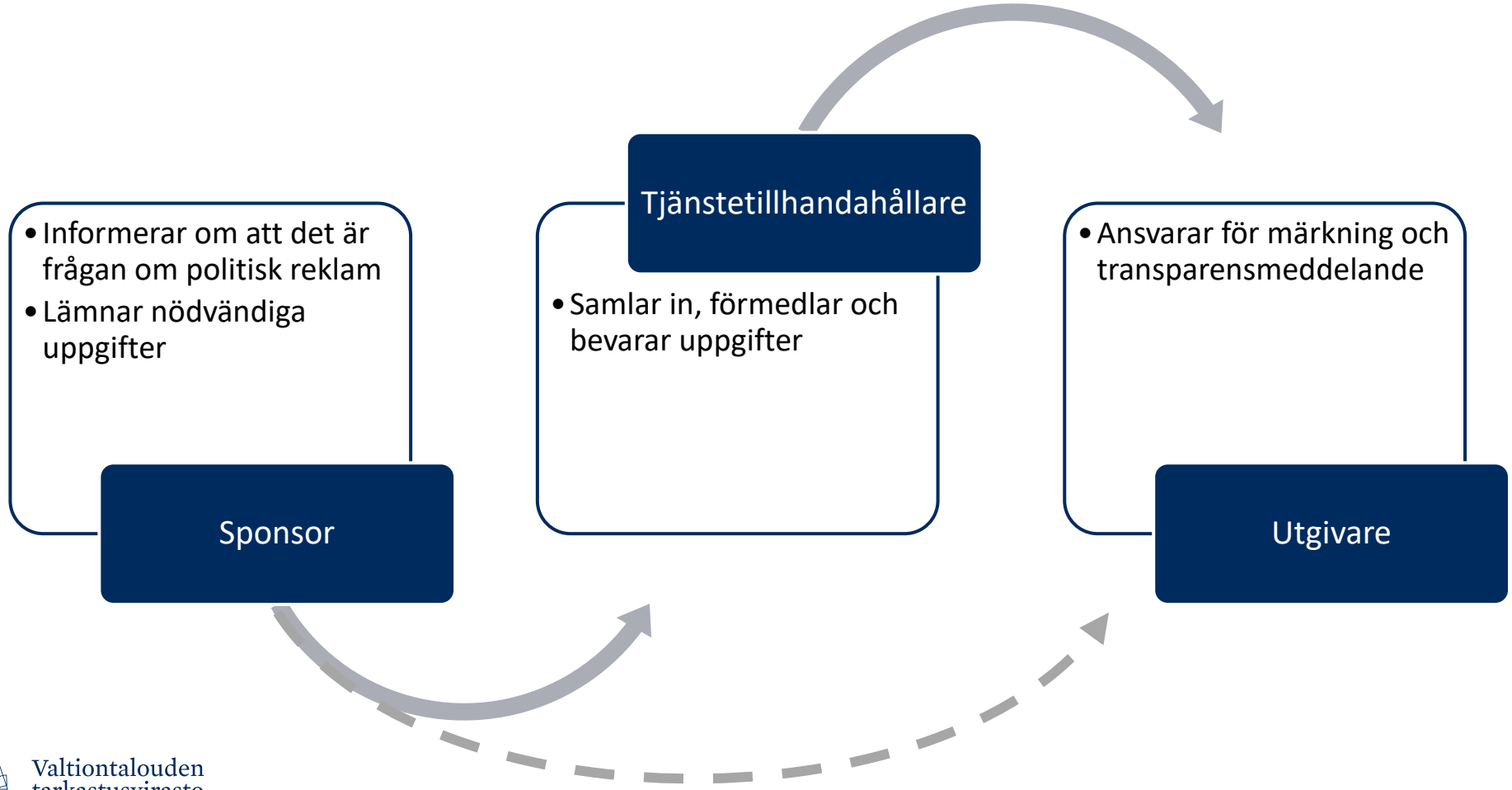

Sponsorer och deras viktigaste skyldigheter

Sponsor

- Den på vars begäran eller för vars räkning det politiska reklammeddelandet utarbetas
- t.ex. en politisk aktör, förening, företag eller annan aktör

Sponsorn ansvarar för:

- **Informera** tjänstetillhandahållaren om att den begärda tjänsten gäller politisk reklam och om sponsorns anknytning till EU
- **Förse** tjänstetillhandahållaren med uppgifter för annonsens märkning och transparensmeddelande
- **Omedelbart korrigera** felaktiga uppgifter. Sponsorn ansvarar för att uppgifterna är korrekta
- **Lämna** uppgifterna direkt till utgivaren om ingen annan tjänstetillhandahållare finns i kedjan

Tjänstetillhandahållare och deras viktigaste skyldigheter

Tjänstetillhandahållare

- Den som tillhandahåller en politisk reklamtjänst
- t.ex. Reklam- och kommunikationsbyråer

Tjänstetillhandahållaren ansvarar bland annat för:

- **Säkerställa** att förordningens regler beaktas i avtalsarrangemangen
- **Samla in** nödvändiga uppgifter från sponsorn
- **Bevara** uppgifter om den politiska reklamtjänst som tillhandahålls
- **Lämna** nödvändiga uppgifter till utgivaren
- **Utse** en kontaktperson för myndighetskontakter och på begäran lämna uppgifter till myndigheter och andra berörda parter

Utgivare och deras viktigaste skyldigheter

Utgivare

- En tjänstetillhandahållare som publicerar, visar eller sprider politisk reklam
- t.ex. mediehus och företag för utomhusreklam

Utöver tjänstetillhandahållarens skyldigheter ska utgivaren bland annat:

- **Se till** att varje politiskt reklammeddelande har märkning och ett transparensmeddelande
- **Bevara** transparensmeddelanden
- **Göra** onlineannonser och deras transparensmeddelanden tillgängliga i ett europeiskt register
- **Ta med uppgifte**r om politiska reklamtjänster i årsrapporten (periodisk rapportering)
- **Erbjuda** en mekanism för att anmäla reklamannonser som strider mot förordningen och behandla inkomna anmälningar

Vad innebär den nya regleringen för sponsorer av politisk reklam?

Vem är en sponsor av politisk reklam?

- En sponsor är en fysisk eller juridisk person på vars begäran eller för vars räkning ett politiskt reklammeddelande utarbetas, placeras, främjas, publiceras, tillhandahålls eller sprids.
- Exempel på sponsorer av politisk reklam:
  - Politiska partier
  - Kandidater
  - Politiker
  - Frivilligorganisationer
  - Företag
- Sponsorns roll avgörs inte enbart av vem som betalar räkningen. Det avgörande är vem som beställer reklamen.
- Exempel: Om ett annonsutrymme för politisk reklam beställs av en kandidat är kandidaten sponsor, även om kandidaten senare skickar fakturan för annonsutrymmet till partiet för betalning.

Olika aktörer som sponsorer av politisk reklam

Reklam av politiska aktörer

- Politiska aktörer är t.ex. partier, distriktsföreningar och kandidater.
- Enligt förordningen är en politisk aktörs budskap i princip alltid politisk reklam.
  - Undantaget är rent privata eller rent kommersiella budskap.
- En politisk aktörs budskap kan vara politisk reklam även utan koppling till val eller lagstiftning.
  - Exempel: annonser om årsmöten eller ett evenemang på ett torg.

Reklam av icke-politiska aktörer

- Icke-politiska sponsorer kan vara t.ex. företag, organisationer och privatpersoner.
- En icke-politisk aktörs budskap kan vara politisk reklam om det är utformat för att påverka val, röstningsbeteende eller en lagstiftnings- eller regleringsprocess.
- Kopplingen mellan budskapet och exempelvis påverkan på val ska vara tydlig.
  - Exempel: en bransch- eller fackförening annonserar om sina teman inför riksdagsvalet.

Sponsorns skyldigheter

- Sponsorer har en skyldighet att identifiera politisk reklam och ge den information som regleringen kräver till tjänstetillhandahållare.
  - Sponsorns skyldighet är att informera tjänstetillhandahållaren om att reklamen är politisk.
- Sponsorn ska lämna tjänstetillhandahållaren de korrekta uppgifter som behövs för reklamannonsens märkning och transparensmeddelande.
- Sponsorn måste säkerställa att informationen är korrekt och att den kompletteras eller korrigeras vid behov.

Märkning, transparens och sponsorns ansvar

- Reklamens märknings- och transparenskrav gäller då politisk reklam publiceras, visas eller sprids mot ersättning.
- Utgivaren ansvarar för reklamens märkningen samt transparensmeddelande. Sponsorn ska förse utgivaren med de uppgifter som behövs.

Märkning av politisk reklam

- Uppgift om att det är POLITISK REKLAM
- Information om sponsorn
- Vid behov, det val eller den lagstiftningsprocess som annonsen gäller
- Vid behov, uppgift om inriktnings- eller annonsleveransteknik har använts
- Uppgift om var transparensmeddelandet finns (t.ex. QR-kod eller länk)

Transparensmeddelande

Transparensmeddelandet ska bl.a. innehålla:

- Närmare uppgifter om sponsorn
- Uppgift om betalaren, om denna är en annan än sponsorn
- Perioden då annonsen publiceras, visas eller sprids
- Beloppet för annonsen och finansieringens ursprung
- Information om valet, folkomröstningen eller lagstiftnings- eller regleringsprocessen samt länkar till mer information, i tillämpliga fall
- Uppgifter om använd inriktnings- eller annonsleveransteknik

Politisk reklam som intern verksamhet

- Intern verksamhet innebär att en aktör förverkligar politisk reklam för egen räkning utan användning av någon extern tjänst.
- Det uppstår inga märknings- eller transparenskrav om ingen extern tjänstetillhandahållare används för att publicera, visa eller sprida politisk reklam.
  - Exempel: ett inlägg på partiets eget konto i sociala medier utan betald synlighet eller extern publiceringstjänst kräver ingen märkning eller något transparensmeddelande.
- Om en extern tjänstetillhandahållare utarbetar reklamannonsen, men aktören själv publicerar den i egna kanaler, uppstår inga märknings- eller transparensskyldigheter för utgivaren.
  - Tjänstetillhandahållaren kan dock ha skyldigheter enligt förordningen.

Olika scenarier i kedjan för politiska reklamtjänster

Partiets valreklam publiceras i lokaltidningen

Ett politiskt parti utarbetar själv sin egen reklamannons och betalar sedan lokaltidningen för att publicera den.

- **Partiet är sponsor:** Partiet informerar tidningen om att det är frågan politisk reklam och förser lokaltidningen med korrekta uppgifter för reklamannonsens märkning och transparensmeddelande.
- **Tidningen är utgivare:** Tidningen ansvarar för att reklamannonsen förses med märkning och transparensmeddelande.
- **Partiets har utarbetat reklamannonsen som intern verksamhet:** Partiet har utarbetat reklamannonsen själv utan externa tjänstetillhandahållare. Märknings- och transparenskrav uppstår då partiet betalar för att publicera reklamen.

En reklambyrå producerar reklam som partiet publicerar och sprider själv

Partiet beställer material från en reklambyrå, men sprider själv reklamen och publicerar den i sina egna kanaler.

- **Partiet är sponsorn:** Partiet informerar reklambyrån om att det är politisk reklam och ger tjänstetillhandahållaren nödvändig och korrekt information om reklamen.
- **Reklambyrån är tjänstetillhandahållare:** Byrån ansvarar för sina skyldigheter, såsom att samla in och bevara uppgifter.
- **Partiets egen publicering är intern verksamhet:** När partiet självt sprider materialet i egna kanaler utan en betald publiceringstjänst uppstår som regel inte utgivarens märknings- och transparensskyldigheter.

Ett parti gör allting genom egna resurser

Partiet utarbetar, utformar, sprider och publicerar reklam med egna resurser, utan externa tjänstetillhandahållare.

- **Det är frågan om intern verksamhet:** Partiet använder endast egna resurser. Ingen extern tjänstetillhandahållare eller utgivare ingår i tjänstekedjan.
- **Inga skyldigheter för utgivare uppstår:** Eftersom reklamen inte publiceras, visas eller sprids som en betald tjänst så finns det heller ingen utgivare. Således krävs ingen märkning eller transparensmeddelande.
- **Situationen kan vara en annan** om reklamen publiceras mot betalning i den egna partitidningen eller om en plattform för sociala medier får betalt för ökad synlighet.

Partiet köper annonsutrymme och säljer det vidare till sina egna kandidater

Partiet köper annonsutrymme i tidningen och säljer det vidare till de egna kandidaterna, som i slutändan betalar fakturorna.

- **Partiet är sponsor** om reklamannonsen görs för partiets räkning.
- **Partiets vidareförsäljning till egna kandidater är intern verksamhet.**
- **Tidningen är utgivare:** den ansvarar för märkningen och transparensmeddelandet.
- **Sponsorn**, dvs. partiet, anger i transparensmeddelandet att andra aktörer (kandidaterna) betalat för reklamen.

Frågor om politisk reklam

Behöriga myndigheter och tillsyn

- **Statens revisionsverk**
  - Huvudsaklig tillsynsmyndighet
  - Nationell kontaktpunkt
- **Dataombudsmannen**
  - Tillsyn över inriktning
- **Transport- och kommunikationsverket (Traficom)**
  - Koordineringsuppgift gällande leverantörer av förmedlingstjänster

- Handledning och rådgivning
- Mottagande av anmälningar
- Rätt att få uppgifter, utbyta information och utföra inspektioner
- Tillsynsbeslut
  - Vite som påtryckningsmedel
- Påföljdsavgift för tjänstetillhandahållare
- Offentlig varning

Rådgivning och mer information

- https://www.vaalirahoitusvalvonta.fi
  - Under avsnittet ”Politisk reklam” finns information om förordningen, tillsynen samt frågor och svar.
- E-post:

  poliittinenmainonta@vtv.fi
- Telefonrådgivning (vardagar kl. 10–14)

  09 432 5896



Kiitos! Tack!

- X
- Bluesky
- LinkedIn
- Instagram
  (Transparency Register)

VTV.fi